

Regie over je eigen leven:

***Agency als voorwaarde voor
gezondheid, welbevinden &
actief burgerschap***

Micha de Winter

Universiteit Utrecht

Verkenning in 5 gemeenten (werkgroep Halsema, april 2020)

- De meest kwetsbare gezinnen, kinderen, jongeren worden het hardste geraakt. Vooral zorgen over:
- alleenstaande ouders (onvoldoende opvang voor kinderen), gezinnen in armoede, met te weinig binnen- en buitenruimte, met verstandelijke beperkingen, psychiatrische problematiek, opvoedingsonmacht, Ned. Taal niet machtig
- Kinderen met gedragsproblemen, (meervoudige) handicaps (wegvallen dagbesteding en bezoek), dak- en thuisloze jongeren, huiselijk geweld, leerachterstanden, meer ruzies in huis, jongeren in tehuizen, LVB
- Toename overlast, criminaliteit, middelengebruik
- Jongeren zoeken hun sociale contacten nu massaal op sociale media: zowel ten goed (vriendschappen) als ten kwade (digitaal pesten, sexting, afpersen etc.).
- OOK: positieve ervaringen (samenwerking, steun, rust..)

Belangrijkste zorgen van professionals

Aan deze tweede meting namen 575 professionals deel. Uit de signaleringsrapportage blijkt dat 76% van de professionals zich zorgen maakt over het **wegvallen van de dagstructuur** bij kwetsbare jongeren. Dat was in april nog 59%. In de beleving van de respondenten, is het sociale isolement bij jongeren significant toegenomen (van 27 naar 71%), evenals de psychische klachten: **eenzaamheid, agressie, depressie, zelfmoord** (van 28 naar 67%).

Andere zorgen zijn de **veiligheid in de thuissituatie** (van 48 naar 61%), het niet voldoende in beeld zijn van jongeren bij professionals (54%) en het **toekomstperspectief, door het missen van school** en geen goede aansluiting op de arbeidsmarkt (van 10 naar 35%). Ook **financiële problemen** zijn een toenemende zorg: van 10 naar 16%.

Children's Agency:

- “het vermogen van kinderen en jongeren om bewust en doelgericht te handelen, voor zichzelf te spreken en actief na te denken over hun sociale wereld, hun leven en dat van anderen vorm te geven”

Montreuil, M. & F. Carnevale (2015). A concept analysis of children's agency within the health literature. *Journal of child health care*, 2016 Dec; 20(4): 503-511.

Top Tien positieve ontwikkeling (NJI, 2013)

- 1. ***Sociale binding***
- 2. ***Kansen voor betrokkenheid en participatie***
- 3. *Prosociale normen*
- 4. *Erkenning en waardering positief gedrag*
- 5. *Sociale steun*
- 6. *Constructieve tijdsbesteding*
- 7. *Competenties*
- 8. *Cognitieve vaardigheden*
- 9. *Schoolmotivatie*
- 10. *Positieve identiteit*

Voorbeelden van versterken 'Agency'

- Gemeenteraden van o.a Goes, Ooststellingwerf e.a. nodigen kinderen en jongeren uit om ideeën aan te dragen voor leefbaarheid tijdens covid
- Jongerendenktanks
- LivingLab sessies Rotterdam, Den Haag: hoe kan jeugd maatschappelijke bijdrage leveren
- Burgemeester Rotterdam heeft studentenverenigingen opgeroepen om met beste ideeën te komen om besmettingen terug te dringen (€10.000)
- Gemeente Nieuwegein betreft jongeren actief bij vormgeven zomeractiviteiten en zomerscholen
- Gemeente Amsterdam faciliteert cultuureducatie (bezoek activiteiten buiten eigen stadsdeel) i.s.m. jongeren
- MBO-leerlingen gezondheid en welzijn starten eigen Corona Teststraat in Amersfoort (als vervangende stage); idem o.a. Zwolle, Hengelo
- Initiatieven Maatschappelijke Diensttijd (servicelearning)
- WALHELLEp is de eerste gratis luister- en chatlijn, opgezet Voor en Door jongeren

Lea Dasberg (Pedagogie in de schaduw van 2000, of: Hulde aan de hoop; 1980)

Jonge mensen hebben hoop
en perspectief nodig,
optimisme en levenslust

Scheer 'jeugd' niet over één kam..

Bewuste risiconemers

Assertieve jongeren die zichzelf redden, bewust risico's nemen en bij besmetting maatregelen treffen

Volgzame aanpassers

Vinden de huidige tijd weliswaar niet fijn, maar 'zitten de tijd uit' tot het beter wordt. Houden zich (tot nu toe) goed aan de regels.

Boze 'slachtoffers'

Deze groep is echt kwaad over alles wat niet meer mag, zijn in protest, overtreden bewust regels

Wantrouwige 'slachtoffers'

'Het virus treft de ouderen, maar de maatregelen ons'. Houding vooral passief-agressief.

Versterken agency bij ongekekende en ongehoorde jeugd

- Avondklokrellen hebben laten zien dat er bij een deel van de jeugd (en volwassenen) veel woede en frustratie leeft
- Schokkend, ongehoord en ongekeend gedrag
- Geen sociologische analyse (MP)?
- Om herhaling te voorkomen, om verdere polarisatie en radicalisering tegen te gaan, om cohesie te versterken:
- Zorg dat groepen zich niet langer ongehoord en ongekeend voelen
- Dat vereist een gericht meerjarig actieplan Perspectief met jeugd
- Geen anonieme inspraaksessies (schreeuwen, kuddegedrag), maar kleinschalige, wederkerige dialoog met vertrouwenspersonen (w.o. jongerenwerk; mentoren etc.)

